

[P. Munch.]

fattelse, overfor den enstemmige Opfattelse uanset Partier i Kommunalbestyrelserne i det store Flertal af vore Købstæder og i adskillige Landkommuner. Stillet Ansigt til Ansigt med de paagældende arbejdsløses Nød har disse Bestyrelser, ganske bortset fra Partianskuelser, sagt: Her maa vi træde hjælpende til. De har fundet to Veje dertil. Den ene er den at sætte Arbejder i Gang under saadanne Former, at de paagældende arbejdsløse, selv om de ikke blev hjulpet til en nogenlunde regelmæssig Tilværelse, dog kunde regne med at have noget at bygge deres Liv paa. Den højtærede Indenrigsminister havde, da vi havde denne Lov til første Behandling, det Indtryk, at denne Vej vilde vise sig at føre meget langt frem mod Maalet. Han udtalte et Haab — naturligvis ikke en Forudsigelse, men dog et Haab — om, at de allerfleste gifte Arbejdere paa den Vis skulde faa, hvad der var absolut fornødent. Det forekommer mig, at de Oplysninger, der nu foreligger, ikke paa nogen Maade kan siges at bekræfte dette. De Oplysninger, vi nu har faaet, gaar ud paa, at omkring ved 300 000 Arbejdsdage er der skaffet Udveje til af Kommunerne. Det Tal er naturligvis ikke fuldstændigt; det kan godt være, at Tallet er mellem 400 000 og 500 000, men selv om det er Tilfældet, vil det dog kun sige omkring ved 10 Arbejdsdage for hver af den store Gruppe af arbejdsløse, det her drejer sig om. Det er værdifuldt, at Kommunerne har gjort det; det er beundringsværdigt for mange Kommuners Vedkommende, der kun med de største Vanskeligheder har kunnet iværksætte dette Arbejde, at de har paataget sig denne Byrde. Men det er klart som Dagen, at det forslaar ikke. Derfor har Kommunerne da ogsaa dertil føjet en Hjælpekassehjælp, der i meget høj Grad tynger paa de kommunale Budgetter i dette Øjeblik.

Saa kan man spørge: Hvor mange af de 40 000 eller 50 000, der ikke har Arbejdsløshedshjælp nu, kan da hjælpes ad denne Vej? Det har ikke været muligt at faa nogen som helst Oplysning derom. Det er muligt, at det hidtil har været en ret stor Del, men Vanskelighederne ved at naa blot nogenlunde ud til hele Kredsen vil i den kommende Tid blive større og større. Ikke heller har man nogen Klarhed over, hvor store Udgifterne er undtagen for enkelte Kommuner, og de Tal, der foreligger fra dem, vidner jo om, at det er meget, meget store Udgifter, der kræves paa dette Grundlag.

Men hele denne Ordning, der i en Række

Kommuner, navnlig i en Række Købstæder, har faaet en ret regelmæssig Form, for hvis Gennemførelse man har udformet Regler, der gør den nogenlunde brugbar, svæver jo i Øjeblikket i en vis Forstand i Luften. Det Spørgsmaal er rejst og rejst ikke mindst af den højtærede Indenrigsminister: Er Hjælpekassernes Anvendelse hertil overhovedet lovmæssigt berettiget? Paa Foranledning af Forholdene i en bestemt Kommune har den højtærede Indenrigsminister udstedt en Art Advarsel til de forskellige Kommuner. Han har sagt til dem: Husk nu paa, hvad der staar i Hjælpekasseloven. I maa mindes, at der i den staar, at der kun kan ydes Hjælp efter Skøn i hvert enkelt Tilfælde, lav nu ikke for faste Regler, som kommer paa tværs af denne Bestemmelse i Hjælpekasseloven. Og den højtærede Indenrigsminister har føjet til, at man ogsaa maatte huske, at der ikke kan udbetales Understøttelse til nogen, som i 18 Maanedes har opnaaet en Understøttelse af 180 Kr. eller derover, inden et Aar efter Udløbet af det Tidsrum, for hvilket Hjælpen er beregnet. Ja, denne Bestemmelse er jo i sig selv vanskelig at fortolke. Udtrykket „180 Kr. eller derover“ kan synes at give Mulighed for at naa ret vidt over de 180 Kr., skønt de fleste vel vil antage, at den oprindelige Tanke har været „omkring ved 180 Kr.“, den Gang Loven i sin Tid formedes. Men i hvert Tilfælde, hvis det Forhold indtræder, at en Mand, som har faaet de 180 Kr. og derpaa i nogen Tid faar Arbejde og ikke faar Hjælp af Hjælpekassen, igen kommer i den Tilstand, at han ikke kan faa Arbejde, men maa søge Hjælpekassen, saa ser jeg ikke rettere end, at man, hvis man skal følge denne Regel, der nu indskærpes fra den højtærede Indenrigsministers Side, maa sige til Manden: Ja, nu maa der gaa et Aar, og i dette Aar er det ikke muligt for Hjælpekassen at udbetale noget. Saaledes har den højtærede Indenrigsminister indskærpet Regelen. Jeg ved ikke, om den højtærede Indenrigsminister har undersøgt, om denne Indskærpelse har fundet Øre i Kommunerne; men jeg er tilbøjelig til at tro, at i Øjeblikket foregaar hele denne Hjælpekassehjælp paa tværs af denne Indskærpelse, at vi med andre Ord staar overfor dette, at den højtærede Indenrigsminister har advaret Kommunerne, men efter at have advaret har maattet erkende, at det gik dog ikke at gribe ind, for da vilde Tilstanden blive af helt utaalelig Karakter.

Stillet overfor disse Forhold forekommer det mig, at vi staar overfor en Art Anarki, en Opløsningstilstand med Hensyn til Anvendelsen af den paagældende Lov-